

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Facultat de Biblioteconomia i Documentació

Campus UB Sants
Melcior de Palau, 140
E-08014 Barcelona
Tel. 934 035 771
Fax 934 035 772
www.ub.edu/biblio

Pla estratègic de la
Facultat de
Biblioteconomia i
Documentació

PLA ESTRATÈGIC ACADÈMICODOCENT
FACULTAT DE BIBLIOTECONOMIA I DOCUMENTACIÓ

Versió 4.3 (25 de març de 2008. Final)
Aprovada en Junta de Facultat

Presentació.....	3
Estructura	4
I. Diagnòstic de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació	5
II. Definició de la missió i la visió estratègiques.....	17
III. Proposta d'objectius i accions per a cada línia estratègica	22
LE1. Elaboració d'un projecte formatiu adaptat a l'EEES i un mapa de titulacions dinàmic que doni resposta a les demandes de la societat	22
LE2. Consolidació i renovació d'una docència de qualitat que integri la recerca i les millors pràctiques professionals	25
LE3. Foment de la recerca i de les activitats de transferència de coneixements i tecnologia	28
LE4. Increment de la internacionalització.....	30
LE5. Millora de la captació, l'atenció i la fidelització d'alumnat	31
LE6. Desenvolupament d'una gestió més eficaç i eficient que asseguri la qualitat	33
LE7. Ampliació de les relacions amb l'entorn cultural, social i econòmic.....	33
IV. Annexos	35
Annex 1. Recull de treballs de prospectiva i d'anàlisi de l'entorn en l'àmbit de la informació i la documentació (LIS)	35

Presentació

Amb l'objectiu d'iniciar el camí de la qualitat, l'any 2006, el Rectorat de la Universitat de Barcelona va començar a dissenyar un procés de planificació a mitjà termini per a les qüestions academicodocents, que s'havia d'emmarcar a llarg termini en el Pla estratègic 2020. Aquest Pla, avui anomenat projecte Horitzó 2020, té com a objectiu principal, en el marc del sistema universitari de Catalunya, fer de la Universitat de Barcelona (UB en endavant) una de les institucions més reconegudes en l'àmbit europeu gràcies a uns ensenyaments de prestigi i qualitat, així com per l'alt nivell científic i pel caràcter innovador de la institució.

En aquest context, i com a resultat del requeriment que el Vicerectorat de Política Acadèmica i Convergència Europea (VPA) va fer a la Facultat de Biblioteconomia i Documentació, vam iniciar el procés d'elaboració del **Pla estratègic academicodocent de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació** amb vista al període 2008-2010, que ara presentem.

L'elaboració d'aquest document s'ha basat, de manera important, en les fonts d'informació següents: l'Informe de seguiment de l'avaluació institucional de la qualitat de l'ensenyament de Biblioteconomia i Documentació, elaborat per Assumpció Estivill i revisat pel comitè de seguiment del procés d'avaluació el 6 de maig de 2005; el document programàtic presentat per Cristóbal Urbano, candidat a degà, de 14 de juny de 2005; la Proposta de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació al projecte institucional de política docent de la UB, aprovada per la Comissió Acadèmica de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació el 3 de març de 2006 i, finalment, el contracte programa academicodocent signat entre la Facultat i els vicerectorats de l'Àrea Academicodocent de la UB l'estiu de 2007. Tots aquests documents han estat un punt de partida important per a l'anàlisi DAFO, que de manera participativa s'ha dut a terme durant el curs 2006-2007 i que ha permès de formular les línies estratègiques i les accions d'aquest Pla.

Amb el bagatge anterior i sota la idea força «**2010, Facultat oberta i en trànsit**», el Pla estratègic 2008-2010 de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació és una aposta per formular una resposta participativa i continuada en el temps als grans canvis en l'entorn acadèmic i professional de l'àmbit de la informació i la documentació, en la continuïtat històrica d'aquest centre quasi centenari. Aquest Pla estratègic no es considera la definició d'un estadi final i concret que cal assolir, sinó la configuració d'unes condicions objectives de funcionament de qualitat, juntament amb un esperit de grup a partir del qual es pugui definir en condicions més bones una estratègia a mitjà o llarg termini. Amb això pretenem apostar per les decisions que deixin portes obertes i afavoreixin el trànsit a estratègies més definides.

Pel que fa a la qualitat i l'eficiència, el Pla estratègic de la Facultat ha de servir per emmarcar la transformació de les titulacions (grau, màster i doctorat) d'acord amb la política de convergència amb l'EEES. En aquest sentit, la Facultat aposta per un grau generalista d'Informació i Documentació, estableix les bases per proporcionar un espai potent de postgrau que aculli l'aprofundiment de la formació dels graduats de les nostres titulacions (el nou grau, la diplomatura en Biblioteconomia i Documentació actual i la llicenciatura en Documentació), així com de graduats d'altres ensenyaments

que vulguin especialitzar-se en l'àmbit de les unitats d'informació (biblioteques, arxius, gestió d'informació i documentació a les organitzacions, centres de documentació especialitzats, empreses editorials i de gestió de continguts, etc.) i obre també la porta al treball de la formació continuada (cursos d'extensió i de postgrau) en associació amb altres actors universitaris, especialment professionals.

En definitiva, aquest Pla estratègic no determina les seves línies estratègiques com unes fites del tot definides a les quals cal arribar, sinó com l'assoliment de les condicions necessàries que permetin un funcionament eficient i de qualitat. En aquests moments hem de ser prou sincers per reconèixer que la nostra estratègia requereix que estiguem oberts i en trànsit vers una realitat que ara per ara creiem que és millor no delimitar totalment. En aquest sentit, hem de resoldre molts dubtes pel que fa a la dinàmica acadèmica i professional. La nostra estratègia respecte de l'horitzó 2010 és a curt termini, i com a centre de la UB que vol ser cada vegada més present i visible (per la nostra tradició particular com a centre adscrit hem de ser cada vegada més UB i menys una illa en l'oceà del coneixement de la UB) hem de treballar per dur a terme un pla més ambiciós en l'horitzó 2020 i en el mapa de tota la UB.

Estructura

El document s'estructura en quatre apartats. En el primer («Diagnòstic de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació»), es recullen els punts forts, els punts febles, les oportunitats i les amenaces que es desprenen tant de l'anàlisi interna del centre, en el primer cas, com de l'anàlisi de l'entorn, en el darrer cas. En el segon («Definició de la missió i la visió estratègiques»), es presenten la missió o raó de ser de la nostra institució i la visió, que representa la imatge del que es vol arribar a ser. En el tercer («Proposta d'objectius específics i accions per a cada línia estratègica»), es dibuixen les línies estratègiques que hauran de guiar-nos en aquest procés fins al 2010 i s'especifiquen els objectius estratègics i les accions que ens permetran assolir-los durant els propers dos anys. Per acabar, s'inclou un annex de documents amb valor prospectiu en el camp de la informació i documentació.

Barcelona, març de 2008

I. Diagnòstic de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació

En aquest primer apartat es recullen els punts forts, els punts febles, les oportunitats i les amenaces que ens han permès fer un diagnòstic real de la institució i definir amb coherència les línies estratègiques que ens hauran de guiar cap al 2010.

Cal assenyalar, però, que tant els elements externs com els interns de la nostra anàlisi no resten immutables al llarg del temps, i més en un àmbit com l'universitari, en què es viuen moments de transformació tant en els àmbits polítics i normatius, com en els models de docència o en les formes de gestió. És especialment en l'anàlisi de l'entorn que el diagnòstic del nostre centre cobra més rellevància, a causa de la dificultat específica que representa per a les unitats d'informació, els centres de patrimoni documental i la indústria editorial i els mitjans de comunicació la resposta al fenomen d'Internet i de la societat digital. A escala mundial el debat és obert des de fa més d'una dècada, i els canvis constants en la tecnologia de creació, difusió i recuperació d'informació registrada, juntament amb els canvis en els hàbits dels usuaris, fan poc recomanable una síntesi tancada de l'anàlisi de l'entorn. Aquest és un dels motius pels quals aquest Pla estratègic adopta la idea força d'estar «**oberts i en trànsit**». En aquest sentit, s'adjunta un annex de documents amb valor prospectiu en el camp de la informació i la documentació (annex 1).

Atès que el nombre de factors que cal tenir compte en aquest diagnòstic és elevat, s'ha optat per agrupar els que configuren l'**anàlisi interna** sota els epígrafs següents:

- A. Titulacions i oferta acadèmica
- B. Personal docent
- C. Alumnat
- D. Infraestructures, equipaments i serveis de suport
- E. Difusió, comunicació i relacions internes i amb l'exterior
- F. Recerca i doctorat

Pel que fa a l'**anàlisi de l'entorn**, els elements significatius s'han agrupat sota els factors següents, que considerem que tenen una rellevància cabdal en el diagnòstic del centre:

- A. Mercat, clients i competència
- B. Tecnologia
- C. Societat
- D. Marc normatiu (inclou l'EEES)
- E. Política universitària i horitzó estratègic UB

Anàlisi interna: punts forts

A. Titulacions i oferta acadèmica

1. Prestigi històric de la diplomatura i suport professional.
2. Lideratge de les titulacions i del centre en l'àmbit estatal (pel que fa a nombre d'alumnes; a la coordinació del llibre blanc de l'ensenyament de Biblioteconomia i Documentació; a la diplomatura en Biblioteconomia i Documentació, un ensenyament pilot del procés de convergència a l'EEES; al primer màster oficial en l'àmbit estatal en Gestió de Continguts Digitals, etc.).
3. Actitud receptiva, vinculació social, atenció i bona disposició per conèixer les demandes socials i adaptar-hi les titulacions.
4. En termes relatius respecte d'altres titulacions, bona percepció, des de la Facultat, de la inserció professional dels seus titulats.
5. Rellevància del vessant pràctic de l'ensenyament (tradició consolidada i renovada del Pràcticum, oferta àmplia i diversificada d'empreses i institucions per a pràctiques professionalitzadores, ofertes laborals per a l'alumnat, etc.).
6. Consolidació de la presència i l'ús de les tecnologies de la informació en les activitats docents.
7. Contacte directe i estret entre professorat i alumnat, que afavoreix el procés d'aprenentatge i la retroacció.
8. Estructura organitzativa de treball que facilita la coordinació del professorat i l'actualització dels continguts de les assignatures (equips docents, grups de treball, coordinadors d'assignatura, etc.).

B. Personal docent

1. Equip humà implicat en la construcció de l'EEES i molt motivat pel que fa a la millora i innovació docent (experiència acumulada en l'ús de tècniques i metodologies docents variades, moltes hores de dedicació docent i atenció a l'alumnat, un alt grau d'experimentació i integració d'eines i de recursos proporcionats pels avenços tecnològics en la tasca docent, etc.).
2. Molt professorat amb doble titulació universitària, una de les quals és de l'àmbit de la biblioteconomia i la documentació.
3. Majoria de professors associats que són professionals en exercici i aporten una àmplia experiència professional.
4. Bona sintonia entre el conjunt del professorat, cosa que facilita el treball en equip.
5. Nombre significatiu de professors que estan elaborant la tesi doctoral.
6. En termes globals, valoració positiva de l'alumnat de la tasca que duu a terme gran part del professorat.
7. Plantilla de professorat amb marge per planificar el futur de les noves titulacions. D'una banda, la plantilla de professorat a temps complet, tal com la definia el conveni d'integració entre la UB i la Diputació de Barcelona, encara s'ha de cobrir, cosa que pot permetre un marge de maniobra per respondre a un entorn docent i de recerca canviant en la nostra àrea. D'altra banda, tot i que l'elevat nombre d'associats dificulta la gestió de personal, l'organització del treball en equip o la

implicació de més professors en recerca, cal tenir en compte que la flexibilitat de la seva contractació per adaptar l'oferta d'assignatures al nou model de titulacions i a l'evolució de la nostra disciplina és un fet positiu.

8. Plantilla generacionalment equilibrada, tant entre el professorat a temps complet com entre el professorat associat.

C. Alumnat

1. Entrada majoritària d'alumnat en primera opció. El curs 2005-2006, un 92 % havia triat l'ensenyament com a primera opció en el grup de nou accés a diplomatura.
2. Nombre important d'estudiants que accedeixen als ensenyaments com a segon estudi i que aporten més motivació i bagatge.

D. Infraestructures, equipaments i serveis de suport

1. En general, bones infraestructures i equipament informàtic i audiovisual per a la docència, amb connexió Wi-Fi en diversos punts de l'edifici.
2. Biblioteca amb la col·lecció especialitzada en biblioteconomia, documentació i arxivística més important del país, amb recursos actualitzats de tota mena (monografies, revistes, bases de dades, etc.) i amb una col·lecció històrica important en aquest àmbit.
3. Serveis bibliotecaris diversificats (digitalització de material docent, suport a l'elaboració de dossiers electrònics, sessions informatives i/o formatives per a professorat i alumnat, servei de cerques bibliogràfiques, etc.), que es potencien gràcies a la ubicació de la biblioteca en el mateix edifici. Això facilita l'accés a recursos informàtics, aplicacions i recursos d'informació especialitzats que afavoreixen la tasca docent del professorat i l'aprenentatge de l'alumnat.

E. Difusió, comunicació i relacions internes i amb l'exterior

1. En general, relacions estretes amb el món professional que faciliten un coneixement aprofundit de l'evolució i les necessitats d'aquest, i que poden obrir la porta a relacions i projectes conjunts en el camp de la transferència i la innovació, fonamentals en un àmbit com el nostre, en què la recerca bàsica té menys possibilitats.
2. Canals ben establerts per difondre la informació interna.
3. Disposem d'un Consell Assessor consolidat, que ja fa tres anys que funciona i que organitza aproximadament dues reunions per curs, en les quals s'han plantejat els reptes de la transformació de les titulacions per adaptar-les a Europa i de la resposta de la Facultat a l'entorn professional canviant.

F. Recerca i doctorat

1. Edició de la revista electrònica *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*, ben valorada en els principals índexs de revistes espanyoles.

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Facultat de Biblioteconomia i Documentació

Campus UB Sants
Melcior de Palau, 140
E-08014 Barcelona
Tel. 934 035 771
Fax 934 035 772
www.ub.edu/biblio

Pla estratègic de la
Facultat de
Biblioteconomia i
Documentació

2. Participació activa del professorat en l'elaboració de projectes d'R+D a través de la Fundació Bosch i Gimpera i d'altres.
3. Existència d'una Oficina de Recerca que dona suport al professorat en la presentació i gestió dels ajuts a la recerca.
4. Increment lent, però continuat, dels projectes de recerca o d'innovació finançats competitivament.

Anàlisi interna: punts febles

A. Titulacions i oferta acadèmica

1. Titulacions impartides bàsicament per un sol departament (Biblioteconomia i Documentació) i implicació limitada del professorat que es desplaça des d'altres facultats per cobrir docència assignada a altres departaments.
2. Titulacions que encara no tenen una posició estratègica consolidada en la UB com a conseqüència de la seva integració recent i de la poca visualització.
3. Poc èmfasi en el perfil de titulat orientat al món de l'empresa.
4. La llicenciatura de segon cicle va néixer en un context molt diferent de l'actual, amb un gruix molt important de professionals en exercici que per ser reconeguts i progressar professionalment en llocs de més responsabilitat necessitaven una llicenciatura, per la qual cosa al començament hi havia una gran demanda de places. La captació d'estudiants d'altres titulacions per formar documentalistes especialitzats o per obrir nous perfils no ha estat prou contrastada i caldria potenciar-la amb vista al postgrau oficial.
5. Reducció de la demanda d'accés tant a la diplomatura com a la llicenciatura. Cal assenyalar la debilitat de les polítiques de captació d'alumnat de secundària i de titulats d'altres àrees de coneixement, així com la baixa potenciació en la diplomatura del perfil d'alumnat que una vegada titulat aposta per estudis de segon i tercer cicle com a via per a un enfocament més acadèmic i de recerca.
6. Poca rotació en les assignatures optatives en els darrers cursos: la provisionalitat amb què es viu per la qüestió dels nous títols, i la dificultat de captar professionals que puguin assumir aquestes noves assignatures com a associats en certes franges horàries, ha frenat aquesta rotació.

B. Personal docent

1. Percentatge baix de professorat a temps complet i excessiva rotació del professorat associat, amb les dificultats que comporta la contractació de nou personal docent i l'impuls d'accions docents corporatives.
2. Dificultats del treball en equip amb el professorat associat i poca relació especialment amb els associats que imparteixen puntualment una assignatura.
3. Percentatge creixent, però encara baix, de professorat amb títol de doctor.
4. Escassa incorporació del professorat en programes de mobilitat internacional.
5. Baix ús de recursos i serveis de suport docent disponibles per part del professorat.

C. Alumnat

1. La participació de l'alumnat en programes de mobilitat és baixa com a conseqüència de la manca de formació en idiomes.
2. La participació de l'alumnat en els òrgans de govern vinculats a la gestió de les titulacions és escassa i hi ha una tendència a abandonar aquesta participació.
3. La taxa de graduació en el temps previst és baixa. Un estudi de seguiment del grup de nou accés del curs 2000-2001 elaborat el novembre de 2005 estableix una

mitjana de temps de superació dels estudis de diplomatura de 4,4 anys. Els càlculs semblen indicar que, com a màxim, un 10 % de l'alumnat de nou accés del curs 2005-2006 aconseguirà acabar en tres anys.

4. S'observa una taxa preocupant d'absentisme a classe. Un estudi provisional dels penúltims dos semestres de la diplomatura ens proporciona aquestes dades sobre la mitjana d'assistència: setembre, 69 %; octubre, 65 %; novembre, 58 %; desembre, 58 %; febrer, 62 %; març, 58 %; abril, 53 %; maig, 49 %.
5. La qualificació mitjana obtinguda al llarg dels estudis és baixa.
6. Hi ha un nombre elevat d'alumnes que compaginen els estudis i altres ocupacions (treball remunerat, convenis de pràctiques, etc.), amb unes limitacions molt clares per assolir l'excel·lència en l'aprenentatge.
7. El rendiment acadèmic de l'alumnat de diplomatura és baix. Del grup de nou accés del curs 2005-2006, només un 35 % va aprovar totes les assignatures a les quals es va presentar en el primer semestre, i en pocs casos eren totes les assignatures. Augmenta el nombre d'alumnes de diplomatura que comencen amb manca de coneixements generals i d'habilitats bàsiques.
8. Aquesta baixada del nivell preocupa també en l'àmbit de la llicenciatura, perquè d'acord amb les competències en gestió i administració que ha de tenir el titulat, a més de «saber fer» també cal «saber explicar i defensar» com s'han de fer les coses.

D. Infraestructures, equipaments i serveis de suport

1. La localització aïllada, fora d'un campus, dificulta la integració del centre i dels ensenyaments en el marc global de la UB. Aquesta llunyania constitueix un factor dissuasiu per als alumnes que volen cursar crèdits de lliure elecció d'altres facultats. Aquest punt s'agreuja en els nous plans d'estudis de grau, ja que tot i que no hi haurà gaire lliure elecció, s'exigiran seixanta crèdits de matèries bàsiques que es podrien fer de manera conjunta entre diverses facultats.
2. Manca d'espais d'aulari adequats per treballar en grups reduïts i tutories. Manca de flexibilitat de l'espai de la biblioteca i manca d'espai per treballar en grup.
3. Manca de personal informàtic i audiovisual suficient i específic de suport a la tasca docent del professorat, que afecta especialment el disseny i la implantació d'eines de docència pràctica amb equips i programes d'aplicació documental. En el cas de les aules d'informàtica, excessiva dependència de la figura del becari en un servei clau que ha d'obrir moltes hores al dia i en què costa incorporar més valor afegit de suport a la docència.
4. Deficiències en la seguretat de les instal·lacions: no hi ha un pla d'emergència i evacuació, alguns finestrals de l'edifici estan en mal estat i hi ha algunes barreres arquitectòniques.
5. Molt soroll per la ubicació entre els patis dels col·legis veïns, cosa que afecta especialment la biblioteca i l'aulari, que no té aire condicionat.

E. Difusió, comunicació i relacions internes i amb l'exterior

1. Política de comunicació externa i de relacions públiques amb mancances, cosa que provoca un desconeixement de la professió i dels estudis i l'afebliment de contactes inicialment establerts.
2. Poca difusió interna i externa de la recerca i de la transferència de coneixements i tecnologia a partir de convenis amb empreses o institucions.

F. Recerca i doctorat

1. La majoria del professorat no està enquadrat en grups de recerca amb reconeixement. Pocs professors duen a terme sistemàticament activitats de recerca, en part com a conseqüència d'un excessiu nombre d'hores de dedicació docent i d'atenció i seguiment personalitzats a l'alumnat, així com de dedicació a tasques de gestió.
2. La producció bibliogràfica és millorable quantitativament i qualitativament (en part com a conseqüència de l'excessiva pluralitat en els interessos de recerca del professorat, la ubicació de la Facultat en un edifici aïllat, la manca d'interacció entre la docència i la recerca i una cultura de recerca encara jove, així com el reduït nombre de becaris de tercer cicle, etc.).
3. Tot i el volum significatiu de projectes de transferència i d'assessorament, no hi ha un aprofitament suficient d'aquestes activitats pel que fa al desplegament de nous projectes de recerca, o a la rendibilització en l'àmbit de la publicació de treballs en revistes i congressos.
4. El perfil dels estudiants de doctorat és majoritàriament de persones que ja tenen més de 30-35 anys, amb una estabilitat personal important i una carrera professional consolidada, cosa que dificulta l'aposta dels estudiants de doctorat per les beques de recerca i per la integració a temps complet en projectes i grups de recerca. Les ofertes laborals als diplomats i llicenciats joves sovint són un xic més elevades que les ofertes de beques de recerca, i això, juntament amb una cultura a la Facultat «molt del món professional» i «poc del món de la recerca», fa difícil tenir persones que facin la carrera acadèmica «tipus» que avui dia marca la política universitària (becari predoctoral > becari postdoctoral > professor ajudant > professor lector > professor agregat o titular > professor catedràtic).

Anàlisi de l'entorn: oportunitats

A. Mercat, clients i competència

1. Tot i tenir un nombre reduït d'alumnes en relació amb altres ensenyaments de la UB, el volum de matrícula de nou accés de diplomatura és bastant més alt que el d'altres facultats espanyoles i estrangeres que ofereixen les mateixes titulacions.
2. El valor de la informació té una importància creixent i la implantació de sistemes de gestió de qualitat a les organitzacions s'estén cada vegada més, cosa que fa necessària i valuosa la presència del professional gestor de la informació.
3. L'augment de la presència de la Facultat en els òrgans de gestió i govern de la UB ofereix una oportunitat per treballar la difusió i aconseguir reduir els problemes de visualització.
4. El col·lectiu de majors de 25 anys i d'estudiants procedents d'altres titulacions expressa la seva satisfacció i sorpresa pel dinamisme de la Facultat, de les classes, del professorat, etc. Cada vegada són un conjunt més important dels alumnes i això els converteix en un públic objectiu al qual ens podem adreçar.

B. Tecnologia

1. El desenvolupament ràpid de les TIC implica un augment constant del volum d'informació i de sistemes d'organització i de recuperació de la informació que fa necessaris més professionals del nostre àmbit. Hi comença a haver la percepció, en molts casos, que la gestió de la informació a les organitzacions no és qüestió únicament d'invertir en tecnologies de la informació, sinó en personal que exploti i gestioni els recursos, que ajudi a consolidar la informació en coneixement, a banda de les necessitats d'administració tecnològica dels sistemes.

C. Societat

1. L'augment del nombre de biblioteques públiques, com també de la seva qualitat, ajuda a millorar la visualització social d'una de les dimensions professionals dels nostres titulats. Tot i que cal obrir nous espais professionals, això no significa que s'hagi de renunciar a un àmbit que viu un reviscolament, com és el cas de la biblioteca pública. L'augment quantitatiu i la diversificació de serveis de la biblioteca pública proporciona nous accents al perfil del professional i el relaciona amb altres agents culturals i socials.
2. L'existència d'institucions i empreses que volen organitzar la seva gestió documental suposa una oportunitat de visualització social i de més presència en el món de l'empresa, tot i que implica assumir, des de la formació, l'aspecte de creació i el desenvolupament d'empreses de serveis documentals.
3. El fet que cada vegada es tingui més consciència social de la importància del patrimoni cultural documental de tot tipus (bibliogràfic, arxivístic, fotogràfic, cartellístic, cinematogràfic, etc.) posa en relleu la necessitat de formar personal per gestionar-lo.

4. Hi ha una conjuntura favorable a l'ensenyament semipresencial o a distància com a terreny per a iniciatives en l'àmbit de la formació de postgrau o la formació continuada del nostre camp.
5. Hi ha un impuls dels serveis bibliotecaris en el marc de polítiques culturals renovades.
6. L'avanç de la societat de la informació sensibilitza tots els sectors socials i polítics i propicia l'establiment de polítiques que tenen com a objectius l'accessibilitat web, la interactivitat amb el ciutadà a partir de les noves tecnologies (l'administració oberta, el web 2.0, etc.). Aquest escenari multiplica les oportunitats per als nostres titulats.
7. Hi ha un impuls polític a la formació continuada dels treballadors.

D. Marc normatiu (inclou l'EEES)

1. Oportunitat de revisió de perfils de formació a partir del procés d'adaptació a l'EEES i l'elaboració dels nous plans d'estudi.
2. Possibilitats de projecció internacional a través de l'EEES.
3. L'establiment de competències transversals relacionades amb la gestió i la recuperació de la informació en molts ensenyaments que ha implicat l'adaptació a l'EEES és una oportunitat d'augmentar la visualització en l'àmbit de la UB.

E. Política universitària i horitzó estratègic UB

1. Aposta per un treball conjunt de tot el sistema públic d'universitats de Catalunya en la construcció d'un mapa més eficient de titulacions.
2. Aposta per la qualitat en la docència com a element que cal considerar en l'avaluació de centres i professorat, enfront dels mèrits de recerca.
3. D'aquí a deu anys, trasllat de la Facultat al campus de la Diagonal Portal del Coneixement.
4. Elaboració del Pla estratègic de la UB Horitzó 2020: com un centre més que som, tenim l'oportunitat de fer-nos visibles i participar de primera mà en el futur de la UB.

Anàlisi de l'entorn: amenaces

A. Mercat, clients i competència

1. Hi ha un estancament demogràfic i una disminució de la població estudiantil, a la qual cosa s'afegeix un cert desconeixement de l'alumnat de secundària de l'ensenyament de BiD. Ambdós factors es combinen amb una imatge restrictiva i desfasada de les sortides professionals dels bibliotecaris-documentalistes.
2. L'ampliació del concepte d'*informació* o *coneixement* ha fet que altres sectors professionals també es presentin com a especialistes del nostre àmbit, sense una resposta prou clara per part nostra de les especificitats dels nostres titulats, identificats majoritàriament per la societat amb el concepte *biblioteca*.
3. La diversificació de les vies d'accés i d'edats i la tendència a l'alça d'aquesta diversificació fan que sigui cada vegada més difícil adequar la qualitat de l'oferta a la demanda, ateses les diferències de coneixements, d'habilitats i d'actituds dels alumnes.
4. L'enfocament professionalitzador del títol de grau sembla que s'adequa més a alumnes joves de secundària que s'han d'incorporar per primera vegada al món laboral que no al gruix cada vegada més gran d'alumnes de més de 25 anys que ja treballen i que tenen altres objectius. Això pot fer que aquests clients optin per altres opcions més relacionades amb màsters i provocar una disminució de la clientela del títol de grau.
5. S'ha produït un increment important en els darrers anys de les ofertes formatives d'altres universitats en un moment de canvi de cicle en la demanda de places per part dels estudiants, tant per raons demogràfiques, de poca visibilitat professional, o d'esgotament de la borsa «històrica» de diplomats en Biblioteconomia i Documentació que volien obtenir la llicenciatura de segon cicle en Documentació.

B. Tecnologia

1. La tecnologia i els hàbits d'ús que afecten el nostre camp evolucionen a gran velocitat, per la qual cosa el risc d'obsolescència de certs continguts i enfocaments dels ensenyaments és elevat. En aquest entorn, les empreses aposten per les tecnologies i per gent que d'entrada tingui una gran familiaritat amb les solucions i els programes concrets que volen utilitzar.

C. Societat

1. Percepció social limitada de les sortides professionals dels diplomats en Biblioteconomia i Documentació i dels llicenciats en Documentació.
2. Baixa discriminació per part dels ocupadors, entre persones diplomades i llicenciades: les mateixes ofertes apareixen indistintament adreçades a unes i altres.
3. Risc de col·lapse del model d'inserció laboral basat en convenis de cooperació educativa: alguns convenis es poden veure com una forma de «contractació fàcil i a baix preu», que pot crear falses expectatives de continuïtat, ja que sovint, tot i

que hi ha necessitat laboral, les empreses no fan el pas de dotar els llocs de treball i tornen a oferir-los de nou com a places de conveni, o ofereixen llocs de treball en unes condicions similars als convenis.

4. Visió social reduccionista del futur de les biblioteques. Fenomen de «Googlelització» que fa ombra a tot el que no surti a Google, o que no segueixi el seu model d'accés a la informació.

D. Marc normatiu (inclou l'EEES)

1. Inestabilitat normativa i incertesa generada per la LOU i pel Reial decret d'ordenació dels ensenyaments universitaris oficials: fa massa temps que diem que canvien les titulacions, que ja no hi haurà els títols que any rere any continuem oferint.
2. Dificultats per captar professorat a temps complet entre professionals de prestigi que vulguin fer una carrera acadèmica i deixar el seu lloc de treball: desaparició del professor col·laborador i del titular d'escola universitària. Aquestes figures fins ara havien fet possible captar «doctorats pel món professional» que posteriorment fan el camí al «doctorat acadèmic» com a professors a temps complet.
3. Perills que pot suposar voler abastar totes les sortides professionals del nostre sector en el grau. El fet de concentrar-ho tot en el grau, sense considerar el recorregut de grau i postgrau com a dos moments complementaris, ni planificar una encertada combinació d'itineraris, optatives i pràcticum, pot anar en detriment de la qualitat de l'ensenyament.
4. La finalitat professionalitzadora que l'EEES té reservada per als estudis de grau ens obliga a fer una reflexió sobre quins són els elements de valor afegit que volem donar a la nostra titulació per tal de diferenciar-la d'un cicle de formació de grau superior.
5. Hi ha un cert perill, constatat en països com Itàlia, que el grau acabi formant perfils professionals «milleuristes», i que calgui disposar necessàriament d'un màster per a una inserció professional completa d'acord amb allò que s'espera d'un títol universitari en termes de sou i de promoció futura.
6. El plantejament de l'EEES centrat en la feina de l'alumne pressuposa una base de coneixements, d'habilitats i d'actituds envers els estudis superiors que els alumnes no tenen avui dia quan arriben a la Universitat. Això ens obliga a fer una reflexió important abans d'adaptar-nos totalment si no volem fracassar: cal treballar una cultura de l'esforç i la iniciativa personal per part de l'alumnat.

E. Política universitària i horitzó estratègic UB

1. Complicada situació econòmica de la UB; certes economies d'escala poden perjudicar els centres petits com la nostra Facultat amb vista a mantenir la seva personalitat.
2. A banda que es prevegi un termini llarg per al nostre trasllat, manquen concrecions financeres i de planificació de la nostra provisionalitat: hi ha un perill de marginalització de l'espai de l'edifici de Sants, a hores d'ara fora del pla territorial de futur de la UB.
3. Manca de reconeixement de la recerca en ciències socials i humanitats.

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Facultat de Biblioteconomia i Documentació

Campus UB Sants
Melcior de Palau, 140
E-08014 Barcelona
Tel. 934 035 771
Fax 934 035 772
www.ub.edu/biblio

Pla estratègic de la
Facultat de
Biblioteconomia i
Documentació

4. Manca d'un plantejament seriós i coherent a mitjà i llarg termini sobre l'objectiu, els problemes i els recursos necessaris a les universitats per part dels estaments polítics. Indefinició absoluta respecte d'una planificació per fer un mapa de titulacions i un procediment per tramitar les noves titulacions, que pot implicar una carrera per registrar títols abans que ningú per posicionar-se en el nou escenari.

II. Definició de la missió i la visió estratègiques

Les facultats, com a centres en què s'organitza la UB, comparteixen amb aquesta la raó de ser. En aquest sentit, l'article 3 de l'Estatut de la Universitat de Barcelona defineix la **missió** de la Universitat en els termes següents:

La Universitat de Barcelona s'encarrega (...) de la prestació del servei públic de l'ensenyament superior, mitjançant la docència, l'estudi i la recerca. Els objectius fonamentals de la Universitat de Barcelona són:

- a) La creació, transmissió i difusió de la cultura i dels coneixements científics, tècnics i professionals, així com la preparació per a l'exercici professional.
- b) El foment del pensament crític i de la cultura de la llibertat i el pluralisme, i la transmissió dels valors cívics i socials propis d'una societat democràtica.
- c) L'enriquiment del patrimoni intel·lectual, cultural i científic de Catalunya, el seu desenvolupament econòmic i el benestar social.
- d) La difusió del coneixement i la cultura a través de l'extensió universitària, la prestació de serveis a la comunitat universitària i a la societat i la formació continuada al llarg de tota la vida.

D'acord amb la missió de la UB, la nostra trajectòria de 93 anys, l'anàlisi del nostre entorn i els estudis de prospectiva en el nostre camp, entenem la missió de la Facultat d'aquesta manera:

La missió de la Facultat és formar amb criteris internacionals de qualitat els professionals que la societat catalana necessita en el camp de les unitats i els serveis d'informació i de documentació (biblioteques, arxius, gestió d'informació i documentació a les organitzacions, centres de documentació especialitzats, empreses editorials i de gestió de continguts, etc.); contribuir a la recerca, la transferència i la innovació en un moment en què el canvi de paradigma analògic o digital afecta plenament tots els escenaris professionals en què es mouen el nostre titulats i en què cal definir nous models d'intervenció; i oferir un espai de trobada intel·lectual i professional amb associacions i usuaris de les unitats d'informació i documentació per afavorir la formació continuada, l'extensió universitària i el diàleg.

La **visió** estratègica es recull en la voluntat d'esdevenir en els propers anys una facultat realment oberta i en trànsit, de manera que puguem aprofitar els nous models organitzatius i la nova oferta formativa que la societat reclama a una universitat necessitada de canvis profunds. Aquesta visió es concreta en un conjunt de valors i d'opcions estratègiques que guiaran els nostres objectius fins a 2010:

- *Una facultat oberta a les noves titulacions europees*

En aquest punt, la Facultat veu com una veritable oportunitat de millora l'adaptació a l'EEES, més enllà dels imperatius legals i dels clixés de la convergència europea. La Facultat no només aposta per un grau generalista d'Informació i Documentació, sinó també per la consolidació de les opcions en el camp del màster com en el

doctorat que el 2005 vam iniciar en el marc del POP Informació i Documentació en la Societat del Coneixement. Des d'aquesta perspectiva, volem obrir també la porta al treball de la formació continuada (cursos d'extensió i de postgrau) en associació amb altres actors universitaris i especialment professionals. L'anàlisi de la demanda d'accés a les nostres titulacions (tant diplomatura, com llicenciatura i màster) demostra que un bon nombre dels nostres alumnes hi arriben una vegada han cursat altres estudis, o com a reorientació d'estudis anteriors no finalitzats.

- *Una facultat en trànsit des de la Biblioteconomia i Documentació a la Informació i Documentació*

La denominació *Informació i Documentació* que figura en el títol de grau del llibre blanc ANECA, coordinat per la nostra Facultat, respon a una ampliació epistemològica i professional dels territoris en què la Facultat vol fer docència, recerca, transferència i extensió universitària. Aquesta transició representa també una gran oportunitat d'obrir-nos més a altres tradicions científiques i professionals presents en el conjunt de la UB i, per tant, d'incrementar la participació en els nostres ensenyaments de professorat d'un nombre més elevat de departaments, així com afavorir la participació de professorat del Departament de Biblioteconomia i Documentació en altres ensenyaments. Aquest trànsit obligarà a estudiar a mitjà termini la revisió de la imatge que projecta la Facultat (des del nom d'aquesta fins a la varietat d'activitats d'extensió i de projecció pública que ofereix).

- *Una facultat oberta al treball en equip, al debat, a la cohesió i a un ambient de treball amable però exigent*

Pensem que aquestes són premisses per a la millora continuada del treball tant del professorat com del personal d'administració i serveis, però també d'un model docent en què l'estudiant ha de ser protagonista del seu aprenentatge. En organitzacions com la nostra Facultat, les inèrcies i els lideratges poden fer perdre de vista el fet que la participació i l'opinió de tots els membres de l'organització són imprescindibles per fer front a reptes com aquest.

- *Una facultat oberta acadèmicament i professionalment, dinàmica, competitiva i amb una capacitat d'innovació destacada*

L'entorn dinàmic en què es mou la nostra àrea d'ensenyament proporciona nous escenaris professionals als quals cal adaptar-se, superant els llocs de treball tradicionals de les administracions públiques.

- *Una facultat oberta a Europa i al món*

En aquest punt, volem avançar en l'objectiu ambiciós d'esdevenir un centre rellevant i reconegut a Espanya, tant pel que fa a l'àmbit de l'ensenyament com de

la recerca, en què la participació de més professorat i alumnat sigui una realitat en intercanvis, contactes, publicacions, etc. amb projecció internacional.

- *Una facultat en trànsit vers un sistema intern de qualitat*

Creiem que és convenient establir sistemes de garantia de la qualitat que permetin analitzar les desviacions de la planificació i les àrees susceptibles de millora i que, a la vegada, facin possible implantar propostes per superar-se contínuament.

- *Una facultat en trànsit des de Sants al campus de la Diagonal Portal del Coneixement*

Pensem que en el moment actual és especialment necessari l'intercanvi amb la resta de camps del coneixement i amb totes les realitats professionals relacionades amb la informació i la documentació. La «digitalització» del nostre entorn professional s'ha de dur a terme partint de l'intercanvi intel·lectual i de la flexibilitat en la identificació dels perfils professionals amb els quals tenim vincles. Per tot això, volem ser una facultat oberta a un «campus», que permeti l'aprofitament de sinergies amb altres ensenyaments.

- *Una facultat oberta a la UB i a la seva condició d'universitat líder en recerca i en transferència*

D'acord amb l'alt nivell científic i emprenedor de la UB volem crear una cultura corporativa que afavoreixi la recerca i les activitats de transferència de coneixements i tecnologia. En aquest sentit, volem establir els mitjans per identificar les línies de treball amb investigadors d'altres camps de coneixement que ens permetin de créixer en aquest àmbit, però també donar visibilitat, de portes enfora, a la nostra feina.

- *Una facultat oberta al nostre entorn i a la societat catalana en conjunt*

L'entorn canviant en què ens movem fa que els interlocutors vagin canviant al mateix temps que les seves necessitats; per això, cal renovar aquests contactes amb l'entorn professional més proper, però també amb la societat catalana en conjunt.

Pel que fa a l'àmbit concret del **programa formatiu**, la Facultat té previst adaptar tot el catàleg formatiu a l'EEES i desplegar tots els nivells des del grau fins al doctorat. Cal assenyalar, per una banda, l'inici, a partir del curs 2009-2010, del **grau en Informació i Documentació**. Amb aquest títol la Facultat vol proporcionar a l'alumne una formació bàsica sòlida, tant teòrica com pràctica, que li permeti l'aplicació a diversos entorns professionals en els quals posteriorment farà el desenvolupament professional corresponent, com ara les biblioteques de tot tipus, els centres de documentació, els

arxius, l'organització i la recuperació d'informació a Internet, l'arquitectura de la informació i la gestió documental i del coneixement a les organitzacions. Aquest nou grau substituirà les titulacions actuals de diplomatura en Biblioteconomia i Documentació i llicenciatura en Documentació.

Per altra banda, la formació necessària per al desenvolupament de determinades funcions pot consistir en el grau únicament, o pot requerir una especialització posterior en el postgrau, ja sigui partint del grau en Informació i Documentació, o bé des d'altres graus. El POP de la Facultat **Informació i Documentació en la Societat del Coneixement** es compon de cinc elements, que es troben en diferents graus de desenvolupament i que es preveu que es treballin al llarg dels propers tres anys, juntament amb les col·laboracions que el professorat de la Facultat pugui dur a terme en màsters coordinats per altres centres de la UB o per altres universitats (Gestió Cultural, Gestió del Patrimoni, Desenvolupament i Innovació d'Aliments, Biblioteques Escolars i Promoció de la Lectura, etc.):

- Un **màster en Gestió de Continguts Digitals**, amb una orientació professionalitzadora, que es va implementar amb caràcter pilot el curs 2005-2006 i que, en l'actualitat, és màster oficial de la UB. L'objectiu d'aquest màster és donar resposta a les demandes creixents del mercat laboral —tant en el sector privat com en el públic— d'especialistes en el disseny i l'organització de portals a Internet, d'intranets, de biblioteques i fons d'arxius digitals, la creació de productes editorials, etc. Al mateix temps, la gestió de continguts digitals aporta coneixements cada vegada més necessaris per als professionals de la informació i la documentació que ocupen llocs de treball més tradicionals, ja que l'organització i la publicació de continguts a Internet ha esdevingut una de les seves tasques habituals. En els propers anys es pretén reformar el pla d'estudis per adaptar-lo a les directrius UB de títols de màster oficial i introduir petits retocs de millora, sense fer grans canvis, fins que se superi la primera acreditació del títol prevista el 2011.
- Un **màster interdepartamental o interuniversitari de Recerca en Informació i Documentació**, amb l'objectiu primordial de formar nous investigadors en l'àrea de la informació i la documentació. En aquest sentit, el màster hauria de tractar el mètode científic d'investigació, l'aprenentatge de les tècniques de recerca de l'àrea i l'elaboració i la presentació de treballs científics. Al mateix temps, el màster hauria de donar lloc a l'elaboració de treballs que fossin respostes als reptes plantejats al conjunt de la societat, i especialment a la comunitat científica, per al desenvolupament de la societat de la informació.
- Un **màster en Informació i Documentació en Empreses i Organitzacions** enfocat a formar professionals de la gestió dels recursos d'informació (IRM, Information Resources Management). La IRM, amb el suport del desenvolupament de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), esdevé una àrea d'intervenció en la realitat més propera que dilueix les fronteres estrictes entre diverses ciències i professions, entre les quals hi ha les que integren el nostre àmbit acadèmic. Aquesta funció

pot definir-se com el conjunt d'activitats planificades i dirigides en una organització que tenen com a resultat l'explotació d'informació interna i externa en la mesura de les necessitats d'una empresa o un organisme.

- Un **màster en Administració i Direcció d'Unitats d'Informació** amb l'objectiu de formar professionals que puguin exercir funcions directives, especialment en el sector de les biblioteques i els centres de documentació, en què la tradició i el lideratge de la Facultat són forts, amb capacitat d'adaptació a les transformacions i a l'evolució contínua de la societat de la informació. El màster pretén formar l'alumnat en el disseny de polítiques i en el desenvolupament d'estratègies tècniques i de gestió.
- Un **doctorat en Informació i Documentació en l'Era Digital** que donarà continuació a les línies de recerca que inclou l'actual programa de doctorat interuniversitari de la UB i la UAB Informació i Documentació en l'Era Digital, de manera que quan finalitzi el bienni actual d'aquest programa de doctorat (2006-2008), podran accedir-hi els alumnes que tinguin el títol de màster o que acreditin 300 crèdits ECTS, seixanta dels quals s'hagin cursat en programes de postgrau. Els objectius formatius principals d'aquest doctorat són, d'una banda, analitzar la problemàtica de la informació documental i dels sistemes d'informació, i de l'altra, formar investigadors en el camp de la informació i documentació especialitzats en el nou entorn digital. Per acabar, pretén presentar i analitzar l'estat actual de les metodologies i de les línies de recerca en l'àmbit de l'organització de la informació documental.

III. Proposta d'objectius i accions per a cada línia estratègica

En aquest tercer apartat es relacionen els objectius específics de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació per a cadascuna de les línies estratègiques i, alhora, s'especifiquen les accions que ens permetran aproximar-nos a l'assoliment d'aquests objectius.

LE1. Elaboració d'un projecte formatiu adaptat a l'EEES i un mapa de titulacions dinàmic que doni resposta a les demandes de la societat

Objectiu 1.1 *Adaptar l'oferta dels ensenyaments a les necessitats de la societat*

- Accions:
- 1.1.1. Consolidar el Consell Assessor de la Facultat, especialment en tot allò que té a veure amb l'anàlisi prospectiva de necessitats de docència en el sector de la informació i la documentació: dur a terme dues reunions a l'any, una més orientada al seguiment i a l'avaluació de l'activitat del curs anterior, i una altra més centrada en la revisió de fons de qüestions com ara la qualitat i l'adequació dels programes formatius a les tendències del mercat laboral.
 - 1.1.2. Col·laborar amb altres facultats i/o universitats.
 - 1.1.3. Incrementar l'oferta de formació continuada en cooperació amb entitats professionals, empreses, administracions públiques i amb altres centres universitaris.
 - 1.1.4. Potenciar les relacions amb el sector empresarial, mitjançant el seguiment i el control de la qualitat de les pràctiques i els convenis amb empreses.
 - 1.1.5. Analitzar la demanda potencial per part de titulats d'altres àrees en l'àmbit del postgrau oficial i estudiar el desenvolupament del POP de la Facultat.

Objectiu 1.2 *Dissenyar i posar en marxa la proposta de títol de grau en Informació i Documentació*

- Accions:
- 1.2.1. Planificar, organitzar i posar en funcionament el títol de grau, aprofitant al màxim el treball que s'ha dut a terme en el projecte de titulació pilot DURSI de l'EEES.
 - 1.2.2. Elaborar la proposta de títol de grau d'acord amb les directrius del MEC de 29 d'octubre de 2007.
 - 1.2.3. Mantenir la participació de la Facultat en la xarxa de centres i departaments d'Informació i Documentació derivada de l'elaboració del llibre blanc de la titulació, en un paper de cooperació rellevant, però no de lideratge.

- 1.2.4. Obtenir referents externs acreditats per validar la proposta de títol de grau.
- 1.2.5. Implementar el nou títol de grau de manera que després se'n pugui fer una bona avaluació o acreditació.
- 1.2.6. Gestionar els cursos 2007-2008 i 2008-2009 com a espais de trànsit en què es pugui informar correctament l'alumnat dels títols actuals del procés d'implantació del nou títol, de les opcions de finalització dels estudis que actualment cursen i dels sistemes d'adaptació que hi haurà.
- 1.2.7. Programar activitats formatives adreçades al professorat per a l'aprenentatge amb vista al nou títol de grau (mètodes i tècniques d'avaluació, elaboració de plans docents segons el model de treball per competències, campus virtual, etc.).

Objectiu 1.3 Consolidar el màster oficial en Gestió de Continguts Digitals

- Accions:
- 1.3.1. Impulsar les activitats de promoció i captació d'estudiants.
 - 1.3.2. Consolidar la presència de professionals en el màster (conferències, seminaris, etc.).
 - 1.3.3. Definir un marc de qualitat per a la tria, l'elaboració i la defensa dels projectes de final de màster que tinguin en compte l'entorn professional al qual s'adreça aquesta titulació.
 - 1.3.4. Reformar el pla d'estudis per adaptar-lo a les directrius UB de títols de màsters oficials i per introduir petits retocs de millora, sense fer grans canvis fins que se superi la primera acreditació del títol prevista el 2011 (el títol pilot va començar el curs 2005-2006).

Objectiu 1.4 Estudiar la viabilitat d'un màster de recerca en informació i documentació en el POP de la Facultat amb dimensió interdepartamental dins la UB i amb cooperació amb algun centre estranger

- Accions:
- 1.4.1. Analitzar els punts febles de la proposta de màster de recerca interuniversitari en informació i documentació amb la Universitat de Salamanca, que ha obtingut un informe desfavorable d'AQU Catalunya per tal de definir una nova estratègia per a la fase de formació per a l'accés al doctorat
 - 1.4.2. Estudiar l'oferta d'un mínim d'assignatures de recerca en el marc del POP per permetre l'adaptació al nou doctorat dels alumnes que no han finalitzat la fase de formació de l'anterior i per acollir demandes concretes de nou accés.

Objectiu 1.5 Transformar el programa de doctorat del Departament de Biblioteconomia i Documentació en un doctorat adaptat a l'EEES

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Facultat de Biblioteconomia i Documentació

Campus UB Sants
Melcior de Palau, 140
E-08014 Barcelona
Tel. 934 035 771
Fax 934 035 772
www.ub.edu/biblio

Pla estratègic de la
Facultat de
Biblioteconomia i
Documentació

- Accions:
- 1.5.1. Activar el doctorat i les línies de recerca del POP de la Facultat.
 - 1.5.2. Una vegada rebut l'informe positiu d'avaluació de la proposta de títol, formar la comissió de coordinació del doctorat i nomenar en junta el coordinador del programa de doctorat.
 - 1.5.3. Promoure les beques de tercer cicle entre alumnes potencials del doctorat.
 - 1.5.4. Abocar esforços de tutorització i marcar terminis per finalitzar els DEA i les tesis doctorals pendents.

LE2. Consolidació i renovació d'una docència de qualitat que integri la recerca i les millors pràctiques professionals

Objectiu 2.1 Millorar la qualitat de la docència

- Accions:
- 2.1.1. Tutoritzar i avaluar més intensament les pràctiques en empreses i institucions per tal de facilitar el coneixement per part de l'alumnat del món del treball.
 - 2.1.2. Augmentar la interacció amb els centres de pràctiques i de convenis en altres assignatures, amb el desenvolupament d'activitats pràctiques puntuals i la presentació de casos pràctics.
 - 2.1.3. Aprofitar els treballs i projectes dels alumnes per crear o millorar els serveis de la Facultat.
 - 2.1.4. Potenciar l'assistència d'alumnat a congressos, jornades i seminaris tant nacionals com internacionals.
 - 2.1.5. Potenciar programes d'intercanvi d'estudiants.
 - 2.1.6. Flexibilitzar l'horari-calendari de classe per fer viable l'avaluació continuada.
 - 2.1.7. Enfocar les activitats de recerca, de desenvolupament i de relacions públiques cap al món professional mitjançant l'oferiment dels espais de docència per al desenvolupament d'experiments i de proves, així com la presentació de productes i serveis.
 - 2.1.8. Lligar l'oferta formativa i les línies de recerca.
 - 2.1.9. Establir nous criteris i indicadors per a l'avaluació docent basats en evidències que fins ara no s'havien previst.
 - 2.1.10. Crear un instrument eficaç i eficient de captura i tractament de l'opinió del professorat i de l'alumnat respecte del sistema d'avaluació del procés d'aprenentatge.
 - 2.1.11. Concentrar la docència en el mínim possible d'assignatures diferents per professor i curs.
 - 2.1.12. Donar suport a la formació inicial del professorat de nova incorporació i a la formació continuada del professorat.
 - 2.1.13. Establir mecanismes objectius d'avaluació i de millora del treball del professorat.
 - 2.1.14. Aconseguir més percentatge de professors a temps complet, o de professors a temps complet de departaments aliens amb dedicació més intensa a la Facultat.
 - 2.1.15. Estimular la formació i/o consolidació de grups d'innovació docent de caràcter interdisciplinari o interdepartamental, o la participació en d'altres que ja promoguin altres facultats.
 - 2.1.16. Formar el professorat en noves metodologies docents (EEES).
 - 2.1.17. Crear un espai de suport a la docència en què es recullin bones pràctiques docents (difusió).
 - 2.1.18. Transformar els grups de treball del Departament de Biblioteconomia i Documentació en equips de treball docent de

la Facultat per integrar el professorat de tots els departaments implicats en els ensenyaments i afavorir el treball en equip entre el professorat d'assignatures relacionades i consolidar la figura del coordinador d'assignatura.

- 2.1.19. Integrar intervencions en què professors associats presentin experiències i casos en assignatures troncal impartides per professorat amb dedicació completa.

Objectiu 2.2 Millorar el rendiment acadèmic de l'alumnat

- Accions:
- 2.2.1. Revisar i reajustar els plans docents de les assignatures per evitar coincidències i per assegurar el treball de competències transversals en alguna assignatura al llarg de la carrera.
 - 2.2.2. Adequar la càrrega lectiva de l'alumnat a les seves possibilitats d'aprenentatge.
 - 2.2.3. Establir directrius específiques per evitar grans diferències en el sistema d'avaluació dels diversos grups d'una mateixa assignatura.
 - 2.2.4. Elaborar un estudi del rendiment acadèmic a partir del moment de la implantació de la nova normativa d'avaluació continuada.
 - 2.2.5. Revisar i millorar les pràctiques i altres activitats docents.
 - 2.2.6. Avançar en projectes d'innovació docent que facilitin l'adquisició de coneixements.
 - 2.2.7. Consolidar i ampliar el PAT.
 - 2.2.8. Aplicar els procediments de seguiment i d'avaluació de l'acció tutorial i l'orientació (i fer propostes de millora).
 - 2.2.9. Programar cursos de lliure elecció sobre comunicació oral i escrita, tècniques d'aprenentatge, etc.
 - 2.2.10. Definir més clarament els itineraris a temps complet i temps parcial en les noves titulacions. En les actuals, intentar que els horaris dels darrers cursos de les diplomatures i llicenciatures que s'extingeixin, puguin permetre el seguiment en bones condicions als alumnes amb dedicació parcial, ja sigui amb vista a la finalització d'estudis, o bé per superar les assignatures que puguin assegurar una adaptació a la nova titulació en condicions més bones.

Objectiu 2.3 Treballar l'assoliment de competències genèriques

- Accions:
- 2.3.1. Consolidar la defensa oral de les memòries del Pràcticum amb més difusió de l'acte de presentació pública entre l'alumnat i els tutors dels centres de pràctiques.
 - 2.3.2. Introduir la presència de professionals en els tribunals que avaluen les memòries del Pràcticum.
 - 2.3.3. Establir un sistema de certificació complementària per a l'alumnat que defensi la memòria en anglès o francès.

- 2.3.4. Incrementar el nombre d'alumnes que cursen les assignatures amb docència en anglès.
- 2.3.5. Millorar les habilitats de redacció i metodologia del treball científic de l'alumnat.
- 2.3.6. Potenciar la cultura emprenedora entre l'alumnat.
- 2.3.7. Consolidar l'ús de les noves tecnologies en els processos de gestió que afecten l'alumnat.
- 2.3.8. Promoure la formació integral i continuada de l'alumne; organitzar activitats d'extensió universitària a la Facultat i difondre i recomanar activitats generals de tota la UB.

Objectiu 2.4 Afavorir l'orientació i la inserció professional d'estudiants i titulats

- Accions:
- 2.4.1. Actualitzar les dades d'inserció laboral dels titulats, el seguiment continuat d'aquest tipus d'informació i la seva difusió entre el professorat.
 - 2.4.2. Desenvolupar activitats d'orientació laboral i de potenciació de la cultura emprenedora.
 - 2.4.3. Mantenir i reforçar les relacions amb la professió per tal d'adequar la docència a la realitat professional i a les necessitats de la societat actual.
 - 2.4.4. Comprovar la polivalència i la pluralitat dels nostres diplomats i llicenciats, especialment en nous entorns de gestió d'informació i de documentació com ara les intranets corporatives, els arxius administratius, la gestió del coneixement a les organitzacions, etc.
 - 2.4.5. Avaluar el funcionament de les activitats pràctiques de formació relacionades amb la inserció professional (Pràcticum, convenis de cooperació educativa, projecte de llicenciatura, TDAI) com a element clau de la nostra oferta docent, per potenciar-les i dotar-les de més recursos humans i econòmics.
 - 2.4.7. Millorar la tutorització dels convenis de cooperació educativa per augmentar-ne el valor docent i obtenir informació sobre les tendències professionals en els centres.
 - 2.4.8. Consolidar les tasques de l'Oficina de Pràctiques i d'Informació Laboral de la Facultat, tant les de gestió com les d'estudi i anàlisi.
 - 2.4.9. Intensificar les relacions amb els centres i les empreses que ofereixen convenis per tal de promocionar la contractació de titulats.

Objectiu 2.5 Dotar i mantenir les infraestructures, els equipaments i els serveis que facilitin la docència i l'aprenentatge adequats

- Accions:
- 2.5.1. Millorar les instal·lacions que utilitzen més els estudiants en els seus treballs en equip.
 - 2.5.2. Introduir millores a les aules que afavoreixin l'ús de les noves tecnologies aplicades a la docència.
 - 2.5.3. Millorar les condicions ambientals en què es desenvolupa la docència.
 - 2.5.4. Millorar, quan calgui, l'equipament informàtic de les aules.
 - 2.5.5. Fer la transició tecnològica del laboratori de restauració amb equipament de preservació i restauració digital.
 - 2.5.6. Millorar les condicions de treball del professorat i de l'alumnat (tasques de tutorització en despatxos).
 - 2.5.7. Reclamar l'elaboració del Pla d'emergència.
 - 2.5.8. Vetllar pel manteniment i la millora dels sistemes de detecció de riscos.
 - 2.5.9. Planificar i executar les obres de manteniment necessàries.
 - 2.5.10. Integrar el professorat, l'alumnat i el personal de biblioteca en la construcció a la Facultat del model docent associat al concepte *CRAI*.
 - 2.5.11. Col·laborar amb la Biblioteca per tal que es converteixi en un espai confortable i atractiu d'aprenentatge autònom. La Biblioteca de la Facultat ha de ser un lloc per a l'estudi tranquil, la reflexió i la creativitat, en què s'incentivi el treball, el pensament i la col·laboració.
 - 2.5.12. Incrementar les dotacions de PC portàtils i les condicions de connexió a Internet a la Biblioteca per complementar i suplir quan calgui el servei de la sala d'usuaris de les aules d'informàtica de la Facultat.

LE3. Foment de la recerca i de les activitats de transferència de coneixements i tecnologia

Objectiu 3.1 Augmentar la quantitat i la qualitat de l'activitat investigadora

- Accions:
- 3.1.1. Estimular l'activitat de recerca del professorat que s'ha d'acreditar, per facilitar la promoció i l'estabilització del PDI, i així finalitzar el procés de convocatòria de places del conveni.
 - 3.1.2. Aconseguir més percentatge de professorat a temps complet, o de professorat a temps complet de departaments aliens amb dedicació més intensa a la Facultat.
 - 3.1.3. Identificar els grups i les línies de recerca de la Facultat de caràcter estratègic.
 - 3.1.4. Considerar actuacions preferents adreçades a joves investigadors.
 - 3.1.5. Potenciar la cerca de finançament públic i/o privat.

- 3.1.6. Consolidar el Consell Assessor de la Facultat, especialment en tot allò que té a veure amb l'anàlisi prospectiva de necessitats de recerca en el sector de la informació i la documentació.
- 3.1.7. Dedicar ajuts de la Comissió de Recerca a les activitats amb projecció en publicacions internacionals.
- 3.1.8. Incrementar la presència en congressos, conferències, reunions, i xarxes nacionals i internacionals.
- 3.1.9. Convocar beques de recerca per a estudiants predoctorals.
- 3.1.10. Fomentar accions adreçades a la finalització de les tesis doctorals inscrites.
- 3.1.11. Potenciar la formació i/o consolidació de grups de recerca.

Objectiu 3.2 *Fomentar la col·laboració entre investigadors i amb altres institucions de recerca*

- Accions:
- 3.2.1. Promoure la col·laboració amb membres d'altres departaments.
 - 3.2.2. Fomentar la participació en projectes de recerca d'abast nacional o internacional.
 - 3.2.3. Estimular la formació de grups de recerca de caràcter interdisciplinari o interdepartamental, o la participació en d'altres ja promoguts des d'altres facultats.
 - 3.2.4. Incrementar la presència en congressos, conferències, reunions, i xarxes nacionals o internacionals.
 - 3.2.5 Incrementar la comunicació interna entre el professorat de la Facultat per tal d'informar de les línies i els treballs de recerca o transferència en curs. Aprofitar la intranet de la Facultat, l'aplicació Grec, el *Full dels dijous*, i el dipòsit RECERCAT per compartir projectes i accions.

Objectiu 3.3 *Potenciar la transferència de coneixements i tecnologia*

- Accions:
- 3.3.1. Identificar i donar resposta a les demandes de recerca i serveis professionals de la societat.
 - 3.3.2. Establir vincles permanents en l'entorn socioeconòmic per al desenvolupament d'R+D+I regional.
 - 3.3.3. Redactar un catàleg d'exemples i de possibles espais de cooperació entre la Universitat i les empreses.
 - 3.3.4 Augmentar el nombre de pràctiques en empreses i centres de tecnologies de la informació.
 - 3.3.5 Incorporar a la base de dades de relacions públiques de la Facultat un apartat especial per refermar els vincles permanents amb l'entorn socioeconòmic per al desenvolupament de transferència de coneixements.
 - 3.3.6. Promoure les activitats de transferència entre joves llicenciats mitjançant la creació de les seves pròpies empreses.

Objectiu 3.4 *Dotar i mantenir les infraestructures, els equipaments i els serveis que facilitin la recerca i les activitats de transferència de coneixements i tecnologia*

- Accions:
- 3.4.1. Mantenir i renovar, quan calgui, els equipaments informàtics del professorat i els becaris de recerca definint un protocol de renovació del parc informàtic que marqui els terminis de vida útil dels equips.
 - 3.4.2. Millorar, quan calgui, la confortabilitat dels despatxos.
 - 3.4.3. Fer dotacions d'espais plurianuals als grups de recerca i als equips amb projectes de recerca reconeguts externament.

LE4. Increment de la internacionalització

Objectiu 4.1 *Potenciar la mobilitat de l'alumnat*

- Accions:
- 4.1.1. Millorar la difusió dels programes Sòcrates i Intercampus entre l'alumnat amb la publicació anual *Sortir a l'estranger* i amb accions diverses de publicitat (MòbilsBiD, entrevistes entre candidats a Erasmus i alumnes que han finalitzat la seva estada, etc.).
 - 4.1.2. Oferir assignatures pròpies dels plans d'estudis en llengües estrangeres.
 - 4.1.3. Incrementar el nombre d'alumnes que dediquen crèdits de lliure elecció a l'estudi d'idiomes.
 - 4.1.4. Mantenir i augmentar les relacions amb centres de l'estranger que ofereixen oportunitats de pràctiques a l'alumnat.
 - 4.1.5. Incrementar la captació d'alumnes estrangers en el màster oficial.
 - 4.1.6. Millorar el rendiment i el nivell acadèmic dels estudiants com a fonament per internacionalitzar els titulats, en qualitat de professionals o de postgraduats.
 - 4.1.7. Cercar ajuts complementaris a les beques dels programes institucionals.
 - 4.1.8. Incrementar la cobertura d'ERASMUS i de convenis de pràctiques d'estiu a l'estranger.
 - 4.1.9. Posar en marxa un programa d'acollida i d'acompanyament dels estudiants estrangers a la Facultat.
 - 4.1.10. Desenvolupar accions de tutoria i d'orientació per a l'alumnat de programes de mobilitat.

Objectiu 4.2 Potenciar la mobilitat del professorat

- Accions:
- 4.2.1. Iniciar intercanvis i mobilitat del professorat, tot aprofitant la varietat de programes disponibles (ERASMUS, Direcció General de Recerca de la Generalitat, etc.).
 - 4.2.2. Mantenir l'oferta docent a l'Amèrica Llatina en col·laboració amb alguna universitat local pel que fa a cursos d'extensió universitària, per tornar a estudiar la viabilitat del model de les *maestrías* de Nicaragua-el Salvador després de 2010.
 - 4.2.3. Afavorir estades del personal acadèmic en centres de recerca de referència internacional.
 - 4.2.4. Incrementar la presència del professorat en fòrums i xarxes internacionals.
 - 4.2.5. Atreure professorat estranger per fer estades temporals.
 - 4.2.6. Convidar professors i professionals estrangers que visitin el centre i imparteixin cursos, seminaris, etc.
 - 4.2.7. Convocar ajuts per a borses de viatge i allotjament per a sortides a l'estranger.
 - 4.2.8. Convocar ajuts per a traduccions a l'anglès de comunicacions, ponències, articles, etc.

Objectiu 4.3 Estimular la presència internacional dels ensenyaments

- Accions:
- 4.3.1. Augmentar la presència d'alumnat i de professorat en congressos, conferències, reunions, i xarxes internacionals.
 - 4.3.2. Participar en xarxes, organismes i associacions internacionals: continuar la nostra participació en la junta d'EUCLID (European Association for Library & Information Education and Research) i en l'Standing Committee de la Secció d'Educació i Formació de l'IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions).
 - 4.3.3. Traduir a l'anglès i al castellà algunes seccions del web de la Facultat i el catàleg d'assignatures dels ensenyaments.
 - 4.3.4. Incrementar la difusió de la revista BiD en l'àmbit anglosaxó i traduir a l'anglès les pàgines de presentació de la revista i les instruccions als autors.

LE5. Millora de la captació, l'atenció i la fidelització d'alumnat

Objectiu 5.1 Fer més visible la imatge de la Facultat

- Accions:
- 5.1.1. Revisar el model d'organització de les Jornades de Portes Obertes.
 - 5.1.2. Millorar la presència de la Facultat al Saló Estudia.
 - 5.1.3. Organitzar trobades amb professorat de secundària.

- 5.1.4. Millorar la comunicació amb els centres de secundària.
- 5.1.5. Desenvolupar el lloc web Alehoop: recursos en línia per als treballs de recerca de batxillerat.
- 5.1.6. Treballar en mesures específiques adreçades al col·lectiu de majors de 25 anys.
- 5.1.7. Fer més visible la Facultat i els seus ensenyaments en els mitjans de comunicació.
- 5.1.8. Incrementar la relació amb els antics alumnes per tal d'aprofitar les seves potencialitats com a prescriptors i orientadors de nous alumnes.
- 5.1.9. Augmentar la presència en trobades, congressos, etc. de caràcter professionalitzador.
- 5.1.10. Definir un protocol d'atenció telefònica i personal de l'alumnat que s'interessa pels ensenyaments que s'imparteixen a la Facultat.
- 5.1.11. Potenciar la captació d'alumnat en l'àrea d'influència del centre i oferir als centres de secundària del districte una relació privilegiada amb la Facultat.
- 5.1.12. Aconseguir més volum d'activitat acadèmica de «procedència plural» a Sants: idiomes, lliures eleccions instrumentals, assignatures conjuntes amb altres ensenyaments, els Juliols de la UB, formació continuada, cicles de conferències, etc. mentre no es produeixi el trasllat.

Objectiu 5.2 Augmentar la fidelització de l'alumnat

- Accions:
- 5.2.1. Repensar l'oferta d'extensió universitària de la Facultat d'acord amb el concepte «aprenentatge al llarg de la vida» i les ofertes d'altres institucions del país.
 - 5.2.2. Organitzar xerrades, seminaris i congressos orientats a la professió.
 - 5.2.3. Potenciar les activitats socials i culturals, addicionals a la docència reglada, mitjançant la convocatòria d'ajuts econòmics a activitats proposades per l'alumnat (els cicles de cinema, la coral, l'equip de futbol, etc.) o dur a terme concursos (*El rept de dels divendres*, el concurs de fotografia de Sant Jordi, etc.).
 - 5.2.4. Millorar la comunicació interna, especialment en la relació entre la Facultat i l'alumnat.
 - 5.2.5. Enfortir les relacions amb els col·legis i les associacions professionals.
 - 5.2.6. Informar dels avantatges de ser antic alumne associat de la UB en el moment de sol·licitar el títol.
 - 5.2.7. Convidar els antics alumnes a l'acte amb motiu de la festa institucional de la Facultat.
 - 5.2.8. Generar una llista de distribució d'antics alumnes que vulguin rebre informació de les activitats de la Facultat seguint el model actual que té el SIOF per a les ofertes de feina.

LE6. Desenvolupament d'una gestió més eficaç i eficient que asseguri la qualitat

Objectiu 6.1 Consolidar sistemes de gestió que assegurin un ús eficient, àgil i transparent dels recursos

- Accions:
- 6.1.1. Implementar sistemes de garantia interna de qualitat en els processos de la formació universitària (programa AUDIT).
 - 6.1.2. Establir un sistema per assignar els recursos econòmics que inclogui l'assoliment d'objectius i el rendiment de comptes a la Junta i al Consell Assessor seguint el mateix model.
 - 6.1.3. Millorar la coordinació entre els serveis, les àrees i les unitats de gestió i direcció.
 - 6.1.4. Potenciar el treball conjunt del deganat, els caps d'estudis i el cap de secretaria en la gestió dels ensenyaments.
 - 6.1.5. Avaluar i sistematitzar els procediments de suport de la Secretaria d'Estudiants i Docència a l'equip deganal i als caps o coordinadors d'estudis.
 - 6.1.6. Promoure i incentivar la participació del personal acadèmic i d'administració i serveis en cursos de formació que estimulin i millorin la seva qualificació professional.
 - 6.1.7. Establir un canal i un protocol de recollida, tractament, resposta i seguiment de les queixes i els suggeriments de l'alumnat, el PAS i el PDI.
 - 6.1.8. Consolidar l'ús de les noves tecnologies i potenciar la informació dels processos de gestió que afecten els estudiants al web (informació de tràmits, publicació de documents administratius i documentació explicativa).
 - 6.1.9. Augmentar el reciclatge de residus mitjançant la desagregació d'aquests.
 - 6.1.10. Impulsar mesures d'estalvi energètic i d'aigua.

LE7. Ampliació de les relacions amb l'entorn cultural, social i econòmic

Objectiu 7.1 Potenciar la comunicació i les relacions externes de la Facultat

- Accions:
- 7.1.1. Dissenyar una base de dades de contactes que tingui funcionalitats de gestió d'informació per a les relacions públiques i que sigui el primer pas per arribar a un model tipus CRM aplicat als nostres socis.

- 7.1.2. Considerar de manera específica les relacions públiques amb la societat civil del districte Sants-Montjuïc per fer visible la nostra presència a Sants.
- 7.1.3. Potenciar el web com a eina de comunicació institucional; desenvolupar versions en diversos idiomes i incorporar més funcions per interactuar amb la Facultat.
- 7.1.4. Organitzar els Seminaris de l'Aula Jordi Rubió i Balaguer sobre qüestions professionals, adreçats a professorat i alumnat de la Facultat i a professionals en exercici.
- 7.1.5. Utilitzar la figura del coordinador i la dels ponents de l'Aula Jordi Rubió i Balaguer com a mecanisme per obrir-nos a persones alienes al claustre de professorat actual (antics professors, professors d'altres centres i d'altres països, erudits aliens a la Universitat, etc.).
- 7.1.6. Definir espais d'activitat comuns amb la resta d'unitats i serveis presents a l'edifici UB-Sants per generar vida «universitària» en els nostres locals i per estrènyer vincles amb la resta d'estadants.
- 7.1.7. Millorar les condicions de la Sala d'Actes de la Facultat, tant com a espai per fer activitats de projecció a la societat, com des del punt de vista d'oferir aquest equipament a la societat en general i a les entitats del districte en particular.
- 7.1.8. Dur a terme una *publitramesa* als centres i les empreses que ofereixen convenis per promocionar la contractació dels titulats de la Facultat.

IV. Annexos

Annex 1. Recull de treballs de prospectiva i d'anàlisi de l'entorn en l'àmbit de la informació i la documentació (LIS) (Nota: mostra del recull ara mateix en curs de compilació; aquest annex és obert a successives incorporacions)

Les unitats i els serveis d'informació enfront dels nous models de comunicació, d'aprenentatge, de treball i de publicació a Internet

The 2003 OCLC environmental scan pattern recognition: a report to the OCLC membership (2004). Principal contributors Cathy De Rosa, Lorcan Dempsey, Alane Wilson ; editor, Alane Wilson. [Dublin, Ohio]: OCLC. (OCLC Membership Reports). <<http://www.oclc.org/reports/escan/>>. Hi ha disponible un resum executiu en espanyol a <http://www.oclc.org/reports/escan/downloads/escansummary_es.pdf> [Consulta: 15 de gener de 2008].

«Entonces, debemos aceptar que el cambio es profundo, vertiginoso, transformador e impredecible. Asimismo, no cabe duda de que ninguna persona u organización es capaz de realizar predicciones significativas que permitan escoger un rumbo, a menos que, por supuesto, cuenten con los talentos del Oráculo de Delfos.

Tal vez un simple ejemplo de la vida diaria nos aclare esta idea: En 2000, Arthur D. Little Company escribió un análisis de entorno de 90 páginas para OCLC y su Consejo Directivo. No se menciona allí el fenómeno que tan profundamente cambió la "infosfera", porque éste apenas había ingresado en ese espacio.

Durante los siguientes tres años, el motor de búsqueda Google se convirtió en un elemento omnipresente, líder en tecnologías de búsqueda y, generalmente, la alternativa preferida sobre la visita al escritorio de referencia de la biblioteca local.

Por lo tanto, intentar comprender la esencia de los cambios que afectan a las organizaciones complejas e interrelacionadas que conforman el mundo de OCLC, las bibliotecas y las entidades asociadas, es similar al análisis de la geometría fractal. Cuanto más minucioso es el análisis, mayor es la complejidad que reviste.

El mero volumen de cambios significativos en el entorno es abrumador, por lo que sólo obtenemos, como resultado, un estado de inercia total o una serie de discusiones interminables.» (p. 1, sumari castellà)

«Asimismo, sin considerar los beneficios personales, la naturaleza omnipresente del Web y los miles de millones de páginas con contenido disponible que conforman esta matriz de información representan un regalo

divino y, al mismo tiempo, una maldición. Entre las personas que trabajan en este entorno de la información existe una sensación contenida de que se ha perdido el control de lo que alguna vez fuera un universo definido y ordenado. Muchos son pesimistas, otros demuestran optimismo; sin embargo, hay algo en lo que todos estamos de acuerdo: el panorama ha cambiado y aún no se han publicado los mapas que nos permiten conocerlo.» (...)

«En pocas palabras, las bibliotecas y los archivos se han convertido en centros de consulta para la información difícil de hallar, escasa, costosa o exclusiva. La escasez de información constituye la base de la biblioteca moderna. En los países donde aún se dispone de poca información, el papel que desempeñan las bibliotecas sigue estando claramente definido. Sin embargo, en otros países en los que la posibilidad de acceder a la información es equivalente a la posibilidad de acceder al suministro de agua o de electricidad, resulta más complicado expresar las razones por las cuales se deberían implementar centros independientes para un subconjunto de la información total.» (p. 2)

«El Análisis del entorno de OCLC es un reporte destinado a sus miembros. Su objetivo es proporcionar orientación y distinguir los patrones existentes en un entorno en el que coexisten el orden y el caos. El propósito de este reporte consiste en identificar y describir las cuestiones y tendencias que afectan, y afectarán, de forma positiva o negativa, a OCLC, las bibliotecas, los museos, los archivos y otras organizaciones asociadas. El alcance del reporte es la esfera social, política, económica y tecnológica en la que funcionan todas las organizaciones y las comunidades de usuarios. El análisis intenta identificar los patrones principales que se observan en el panorama y sugerir algunas de las consecuencias inherentes a estos patrones.» (p. 3)

«No obstante, tres patrones de la administración de la información y el conocimiento se destacaron del resto. En primer lugar, la disminución de la orientación en el acceso al contenido. En segundo lugar, existe una tendencia hacia la fragmentación no sólo del contenido, sino también de los servicios, la tecnología, la economía y las instituciones. El tercer patrón es el de la colaboración: los juegos, el software de código libre, las conferencias en el Web, los "blogs", la mensajería instantánea, los objetos de aprendizaje y los encuentros de "hackers" (o "hack fests") son formas de colaboración que dependen de la tecnología.

Estas tres tendencias afectan profundamente todas las áreas de organización de las bibliotecas y las entidades asociadas.» (p. 16)

Five-Year information format trends (2003). [Dublin, Ohio]: OCLC. (OCLC Membership Reports). <<http://www.oclc.org/reports/2003format.htm>>. Actualitzat en l'informe *2004 information format trends: content, not containers* (2004) [en línia]. [Dublin, Ohio]: OCLC. (OCLC Membership Reports). <<http://www.oclc.org/reports/2004format.htm>> [Consulta: 15 de gener de 2008].

«In the 18 months since we wrote the previous Format report, the rapid “unbundling” of content from traditional containers such as books, journals and CDs has had a significant impact on the selfsearch/find/obtain process. Digital content is often syndicated instead of being prepackaged and distributed, and access is

provided on an as-needed basis to the information consumer by providers outside the library space.

This follow-up report to the 2003 version updates our predictions of format trends for material collected by libraries. But first, we look at the growing phenomenon of content being created, published and shared outside of the traditional structure of the library.» (2004 *Information format trends...*, p. 1).

«More than ever, content consumers are “format agnostic” in that they do not care much what sort of container—such as a book, journal, blog or a Web page—the content comes from. Commercial content deployers are increasingly catering to these more experimental information consumers, providing content in a variety of formats, often with different cost structures related as much to its consumption as to the content itself.» (...)

«More and more, the “format” is a communication device that moves from creator to consumer in channels completely outside of the traditional ones such as the library. Content is no longer format-dependent and users are not dependent on traditional distribution channels for access to content. This is true both in the

realms of scholarly communication and popular materials. For libraries and content sellers, this means the processes of acquisition, organization and delivery of content need to change to accommodate the expectations of our communities.» (...)

«When we released the Information Format Trends report in 2003 many of these new content consumption trends were not yet clear. Traditional publishing, both scholarly and popular, showed signs of slowing, but e-books weren't being adopted as fast as predicted in 2000, and the rate of Web growth, although immense, was slowing.

In 2004, the changes these movements foreshadowed are becoming clearer. Traditional print publishing is indeed slowing. E-books have entered the adoption phase. And good quality content is leaking out of its containers and making its way to the open Web, facilitated by self-publishing tools and communication devices and technologies.» (2004 *Information format trends...*, p. 2).

Chad, Ken; Miller, Paul. *Do libraries matter?: the rise of Library 2.0*. A Talis White Paper. Talis, November, 2005.

<http://www.talis.com/applications/downloads/white_papers/DoLibrariesMatter.pdf>

[Consulta: 15 de gener de 2008].

«The library's information provider crown is slipping. Justifiably or not, today libraries are increasingly viewed as outdated, with modern, Internet-based services, such as Amazon and Google, looking set to inherit the throne. Even so, at Talis, we believe that there is plenty of life left in the library yet. This survival demands change though. Inevitably, as the world advances, the library must also evolve and begin to deliver its services in the ways that its modern users expect.» (p. 4)

Association of College & Research Libraries (ACRL) environmental scan 2007.
Chicago: ALA, ACRL, 2008.
<http://www.acrl.org/ala/acrl/acrlpubs/whitepapers/Environmental_Scan_2.pdf>
[Consulta: 15 de gener de 2008].

«The Research Committee identified the following as the “Top Ten Assumptions for the Future of Academic Libraries and Librarians” (in ranked order):

1. There will be an increased emphasis on digitizing collections, preserving digital archives, and improving methods of data storage, retrieval, curation, and service.
2. The skill set for librarians will continue to evolve in response to the changing needs and expectations of the populations they serve, and the professional background of library staff will become increasingly diverse in support of expanded service programs and administrative needs.
3. Students and faculty will continue to demand increasing access to library resources and services, and to expect to find a rich digital library presence both in enterprise academic systems and as a feature of social computing.
4. Debates about intellectual property will become increasingly common in higher education, and resources and educational programming related to intellectual property management will become an important part of library service to the academic community.
5. The evolution of information technology will shape both the practice of scholarly inquiry and the daily routine of students and faculty, and demands for technology-related services and technology-rich user environments will continue to grow and will require additional funding.
6. Higher education will be increasingly viewed as a business, and calls for accountability and for quantitative measures of library contributions to the research, teaching, and service missions of the institution will shape library assessment programs and approaches to the allocation of institutional resources.
7. As part of the “business of higher education,” students will increasingly view themselves as “customers” of the academic library and will demand high-quality facilities, resources, and services attuned to their needs and concerns.

8. Online learning will continue to expand as an option for students and faculty – both on campus and off – and libraries will gear resources and services for delivery to a distributed academic community.
9. Demands for free, public access to data collected, and research completed, as part of publicly funded research programs will continue to grow.
10. The protection of privacy and support for intellectual freedom will continue to be defining issues for academic libraries and librarians.» (p. 4)

Les unitats i els serveis d'informació enfront del comportament dels usuaris

De Rosa, C; et al. (2005). *Perceptions of libraries and information resources a report to the OCLC membership*. Dublin, Ohio: OCLC Online Computer Library Center. <<http://www.oclc.org/reports/2005perceptions.htm>> [Consulta: 15 de gener de 2008].

«How are libraries perceived by today's information consumer? Do libraries still matter? On what level? Will library use likely increase or decrease in the future?... early in 2005,... OCLC commissioned Harris Interactive Inc to administer the resulting survey on behalf of OCLC... many findings of the survey do not surprise as much as they confirm the trends we highlighted in The 2003 OCLC Environmental Scan. The survey results confirm that libraries are used by information seekers. The number of people holding library cards is compelling and most information seekers use library services at least annually. Libraries are used for borrowing books, access to reference books and research assistance. Respondents shared many positive associations with these traditional resources as well as with the library space itself... College students use electronic resources at significantly higher rates and are the most familiar with what libraries have to offer. Results confirm that respondents are aware that libraries are "wired" and many use the computers in libraries to access the Internet and to use Internet resources... The survey confirms the findings of many other studies: that there is widespread use of Internet information resources. Respondents regularly use search engines, e-mail and instant messaging to obtain and share information. Many use these tools daily; most use them weekly or monthly. Subject-based Web sites, online news services, blogs and RSS feeds are all used, even if only minimally. The library is not the first or only stop for many information seekers. Search engines are the favourite place to begin a search and respondents indicate that Google is the search engine most recently used to begin their searches... While it is easy to assume that search engines are the top choice of information consumers because of the speed with which information can be delivered, the study revealed that speed is not the only, and not the primary, reason search engines are the preferred starting point for today's information consumer. Quality and quantity of information delivered are the highest determinants of overall information search satisfaction. Respondents indicated that search engines deliver better quality and quantity of information than librarian-assisted searching—and at greater

speed... It is not simply about educating the information consumer about the current library. Trying to educate consumers whose habits and lifestyles are changing and have changed seldom works. It doesn't work for companies and it probably won't work for libraries. Rejuvenating the "Library" brand depends on the abilities of the members of the broad library community to redesign library services so that the rich resources—print and digital—they steward on behalf of their communities are available, accessible and used... Libraries will continue to share an expanding infosphere with an increasing number of content producers, providers and consumers. Information consumers will continue to selfserve from a growing information smorgasbord. The challenge for libraries is to clearly define and market their relevant place in that infosphere—their services and collections both physical and virtual.»

Economia de la informació: el paper de les unitats i els serveis d'informació en l'era del web 2.0

Sterling, Bruce. *Free as air, free as water, free as knowledge*. 1992 speech to the Library Information Technology Association.

<http://w2.eff.org/Misc/Publications/Bruce_Sterling/free_as_air.speech> [Consulta: 15 de gener de 2008].

«What's information really about? It seems to me there's something direly wrong with the "Information Economy." It's not about data, it's about attention. In a few years you may be able to carry the Library of Congress around in your hip pocket. So? You're never gonna read the Library of Congress. You'll die long before you access one tenth of one percent of it. What's important — increasingly important— is the process by which you figure out what to look at. This is the beginning of the real and true economics of information. Not who owns the books, who prints the books, who has the holdings. The crux here is access, not holdings. And not even access itself, but the signposts that tell you what to access —what to pay attention to. In the Information Economy everything is plentiful —except attention.»

Anderson, Chris. «The long tail». *Wired*, Issue 12.10 (Oct. 2004). <<http://www.wired.com/wired/archive/12.10/tail.html>> [Consulta: 15 de gener de 2008].

«In 1988, a British mountain climber named Joe Simpson wrote a book called *Touching the Void*, a harrowing account of near death in the Peruvian Andes. It got good reviews but, only a modest success, it was soon forgotten. Then, a decade later, a strange thing happened. Jon Krakauer wrote *Into Thin Air*, another book about a mountain-climbing tragedy, which became a publishing sensation. Suddenly *Touching the Void* started to sell again.

Random House rushed out a new edition to keep up with demand. Booksellers began to promote it next to their *Into Thin Air* displays, and sales rose further. A revised paperback edition, which came out in January, spent 14 weeks on the New York Times bestseller list. That same month, IFC Films released a docudrama of the story to critical acclaim. Now *Touching the Void* outsells *Into Thin Air* more than two to one.

What happened? In short, Amazon.com recommendations. The online bookseller's software noted patterns in buying behaviour and suggested that readers who *liked Into Thin Air* would also like *Touching the Void*. People took the suggestion, agreed wholeheartedly, wrote rhapsodic reviews. More sales, more algorithm-fuelled recommendations, and the positive feedback loop kicked in.»

Nous horitzonts dels serveis d'informació bibliogràfica i els catàlegs

Calhoun, Karen. *The changing nature of the catalog and its integration with other discovery tools*. Prepared for the Library of Congress by Karen Calhoun. Washington: Library of Congress, 2006. <<http://www.loc.gov/catdir/calhoun-report-final.pdf>> [Consulta: 15 de gener de 2008].

«The Library of Congress recently issued a report that challenges assumptions about the traditional library catalog and proposes new directions for the research library catalog in the digital era. Commissioned by the Library and prepared by Associate University Librarian Karen Calhoun of Cornell University, the report assesses the impact of Internet on the traditional online public access catalog and concludes that library patrons want easy-to-use catalogs that are accessible on the Web. (...) The report, "The Changing Nature of the Catalog and Its Integration with Other Discovery Tools," grew out of the Library of Congress Bicentennial Conference on Bibliographic Control for the New Millennium, held in November 2000. The conference also led to new curricula for schools of library science, continuing education courses for mid-career librarians wishing to update their skills for the digital world, publications on research in automated cataloging, and the development of the Cataloger's Learning Workshop, a Web-based clearinghouse of information for catalogers and library educators.» (*News from de Library of Congress, April 18, 2006* <<http://www.loc.gov/today/pr/2006/06-093.html>>

University of California Libraries. Bibliographic Service Task Force. *Rethinking how we provide bibliographic services for the university of california*. Final Report, December 2005. <<http://libraries.universityofcalifornia.edu/sopag/BSTF/Final.pdf>> [Consulta: 15 de gener de 2008]. Hi ha traducció al català (Traduccions del CBUC).

«Society is in the midst of learning how to "be" in the information age. The advent of computers and the inclusion of the Web in our work and private lives

have pushed innovations and embraced information and access in ways we can hardly imagine. We are living in a complex and challenging digital landscape that changes constantly. On the Library front, our bibliographic systems have not kept pace with this changing environment. The continuing proliferation of formats, tools, services, and technologies has upended how we arrange, retrieve, and present our holdings. Our users expect simplicity and immediate reward and Amazon, Google, and iTunes are the standards against which we are judged. Our current systems pale beside them. (...). The famous sage Howard Cosell once said, "What's popular isn't always right. What's right isn't always popular." We suspect when it comes to the Internet and how it has simplified searching, what is popular is also right. Below [en el sumari executiu de l'informe] are listed the Bibliographic Services Task Force's core recommendations for actions we must undertake if we are to remain viable in the information marketplace.» (p. 2)

«Technology revolutionizes itself every 6 months. We libraries can no longer afford to sit back and enjoy our position as supreme bibliographers and cataloguers. The private sector is beating us at our own game through their focus on research & development. We do not have to do our own environmental scans and reinvent the wheel; instead we can track national trends, read and evaluate, and act. If we don't continue to track and set priorities for change after the work of the BSTF ends, we will stagnate again. Don't let the momentum end.» (p. 26)

Models de presència web de les unitats d'informació

Dempsey, Lorcan. «The recombinant library: portals and people». *Journal of Library Administration*, 39 (2003), 4:103-136. Disponible també a http://www.oclc.org/research/staff/dempsey/recombinant_library/default.htm. Hi ha traducció al català (Traduccions del CBUC).

«Users may benefit from a library hub, but they will also benefit from integration of appropriate resources into their research, learning and information use behaviours in more fine-grained and particular ways. This means that we are beginning to see an unbundling of library services so that they can be better recombined with other environments, such as learning management systems or campus portals. Such an unbundling, in turn, means that architectural issues become more important, especially as we begin to explore what services are needed to support effective network presence and the institutional and organizational frameworks through which they are provided.

The reconfiguration of presence and the mutual influence of physical place and network place has led to a heightened perception of the social aspect of library places, their role as a 'third place', as learning exchanges, as venues for collaboration and display.

At the same time, the library is looking at working with a collections environment in which it is mediating access to bought and licensed resources, to common and unique materials, to institutional resources which may or may not be in the

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Facultat de Biblioteconomia i Documentació

Campus UB Sants
Melcior de Palau, 140
E-08014 Barcelona
Tel. 934 035 771
Fax 934 035 772
www.ub.edu/biblio

Pla estratègic de la
Facultat de
Biblioteconomia i
Documentació

libraries' curatorial care. It is looking to create new structures within which cultural heritage and research and learning materials are brought together across institutions for creative use. It is looking at how it manages this range in an integrated way, and what services will make these collections visible and valuable.» (p. 35)

Convergència i cooperació entre diverses tipologies d'unitats d'informació

Sheppard, Beverly. *Museums, libraries, and the 21st century learner*. IMLS, 2000.

Disponible en línia a ERIC:

<http://www.eric.ed.gov/ERICDocs/data/ericdocs2sql/content_storage_01/0000019b/80/16/c4/2f.pdf>

«The profound changes of the 21st century are transforming America into what must become a learning society. Never before have museums, libraries and the whole of the non-formal sector of educational institutions faced such challenges and opportunities. The demand is great for fresh and innovative thinking to construct a bold, new learning network that provides all citizens with access to learning and information. The most pressing challenge for museums and libraries may be to help conceive a new means to provide access to their resources and awareness of their roles in a learning society. A true learning society should provide widespread, integrated, systematic, and equitable access to learning resources and skills. Lifelong learning must be a continuum that complements the formal K-12 educational structure with ongoing opportunities in informal settings, such as museums and libraries, which have historically provided the kinds of learning experiences that are at the core of informal learning. Both museums and libraries are embracing the use of new technologies to reach beyond their walls, breaking through the barriers of time, economy and physical disability. In partnership, museums, libraries and others can address the digital divide and create a flexible learning ecosystem, a community campus of resources for all. Access to technology is the one part of an equitable learning society. The Institute of Museum and Library Services believes it is time to galvanize the resources of museums and libraries, in partnership with other stakeholders in lifelong learning, to construct new and more dynamic frameworks for learning, creating infrastructures that bring content and delivery systems together in fresh combinations. Sidebars highlight innovative programs from different states, illustrating how effectively museums and libraries are addressing the needs of a learning society.» (ERIC abstract)

Les unitats d'informació com a espai tangible de trobada en un univers digital

The 2003 OCLC environmental scan pattern recognition: a report to the OCLC membership. Principal contributors Cathy De Rosa, Lorcan Dempsey, Alane Wilson ; editor, Alane Wilson. [Dublin, Ohio]: OCLC, 2004. (OCLC Membership Reports).

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Facultat de Biblioteconomia i Documentació

Campus UB Sants
Melcior de Palau, 140
E-08014 Barcelona
Tel. 934 035 771
Fax 934 035 772
www.ub.edu/biblio

Pla estratègic de la
Facultat de
Biblioteconomia i
Documentació

<<http://www.oclc.org/reports/escan/>>. Disponible un resum executiu en espanyol a
<http://www.oclc.org/reports/escan/downloads/escansummary_es.pdf>

«Nuevas funciones. Entre las diversas funciones que las bibliotecas han comenzado a ejercer, se destaca el papel que cumplen como centros comunitarios. No se trata simplemente de depósitos de contenido, sino de centros de reunión social, que participan activamente en sus comunidades. Por lo tanto, lo más recomendable en este momento es que las bibliotecas intenten ofrecer servicios nuevos y más amplios en sus comunidades.» (p. 14, sumari en castellà)